

paden iznenada. Naklestili so ga, da je bilo joj! Ko je ležal na tleh, so metala dekleta vanj trdo kuhana jajca s psovkami:

»Ti ferdamani črni potegon, ti nas boš goljufal z navadnimi belimi jajci za drago plačane pisanke! Še enkrat se prikaži tod, po tebi bo, goljuf!«

Lojz se je zvijal pod zagonetko batin, zahteval pojasnila, pa bil še bolj tepen.

S težavo se je potegnil iz Tinja, skoro ista mu je predla pri Sv. Martinu. Liki tnal zbit se je zaklenil v svojo bajto in se zamislil na globoko. Vsa temeljita razgrebanja velikotedenskega bolečega doživljaja so se osredotočila v eno spoznanje: Pri Oprešnikovih nad št. Lovrencom sem se ga našival, da sem zaspal pri mizi. Prokleta gospoda mi je zamenjala pisanke z navadnimi trdo kuhanimi jajci. Prekana se je lopovom posrečila, ker so jajca lepo previli in mi zabrisali vsak sum na golju-fijo.

Poizvedovati mu ni bilo treba, kedo in kako ga je potegnil. Fantje so se mu rogali, dekleta so mu obračala vsa sr-

dita hrbet, od oboževanega velikonočnega umetnika, dekliškega zaupnika in prijatelja je lopnil po krivdi pijanosti in gospode na trda tla — pohorskega drvarja, ogljarja in kočarja!

So minula leta, predno so pozabili fantiči in dekliči, kako je raznašal in prodajal Hotvanov Lojz navadna jajca za pisanke. Do Oplotnice se ni upal nikoli več. Po pisana velikonočna darilca prihajajo k ogljarju le še dekleta iz domače fare in sosednih tostran Pohorja.

Med onimi, ki so potegnili usodepolno nedolžnega narodnega umetnika, je bil baje tudi lovrenški gospod kaplan. Kedo je bil oče in izvršitelj prevare, ni zvedel nikdo. Stari sicer dobrodušni Lojz je pokazal tudi napram tebi, da še danes prekuhava jezo radi preveč debele šale na cvetno nedeljo.»

Podravski je končal, ločila sva se. Spoznal sem pohorskega narodnega umetnika, čul usode njegove obrti in mu dal prav, ker se je hudoval na podeželsko gospodo.

Januš Golec:

Mlin sreče.

Stari Zelenik, grča iz pohorske grabe, je prišel letos v upravo, poravnat naročnino za »Slov. Gospodarja«. Duša našega upravnništva gospod monsignor Janez Vreže je pripeljal originalnega Pohorca v uredništvo z namenom, da bi nam povedal nekaj iz starih — dobrih časov.

Ze koj na prvi pogled smo uganili, da je častitljivi možakar po imetju debele podlage in bogat na doživljajih. Po kratkem pozdravu se mu je koj mu dilo na vlak, češ, da je hudo nadušljiv in radi tega je bolj počasnega koraka. Da bi nam ne odnesel spanja, je sedel, odložil klobuk pod stol in krepko zakašljaj. Bil je očitno v zadregi in radi tega sem ga vprašal:

»Gospod Zelenik, povejte nam, kako ste postali tako premožni?«

Ker sem brenknil na struno bogastva, se je stari takoj zavedel denarne veljave in ugleda:

»Cela graba in vse, kar je v njej, je moje. Ravno to bom zaupal koj na hitro, kar je bil pravzaprav začetek mojega imanja.«

Zelenik je pozabil na vlak in na nahuho, položil prikrižane roke na mizo in začel:

»Pred 57 leti sem služil za mlinarja pri dolgem Zepļu, ki je bil posestnik cele grabe, kakor sedaj jaz. Star je že bil, rad je dobro jedel, še boljše pil in »fokselne« je uganjal. Zadolžena mu je bila cela graba, a kaj dolgovi, Zepļ je bil pač »fokselmaher« in smrt že tudi ne daleč proč od njega. Norčeval se je iz vsega ter vsakega, nikdo od nas nižjih mu ni ugovarjal, ker je dajal za pijačo.

Jaz sem bil Zepļov mlinar v najboljšem zgornjem Arnuštovem mlinu na dva tečaja. Koj pod mlinom je gospodar krčmaril in bil seveda sam najboljši

gost. Kar smo zaslužili Zepļovi mlinarji, žagarji in hlapci, smo zapili pri njem. Pri predavanjih za gostilniško mizo je vodil dolgi Zepļ glavno besedo. Največkrat smo čenčarili o hitrem obogatenuj potom loterije, koje kolo je sukal tedaj vsak, ki je bil posestnik enega groša ali seksarja.

Nekega večera smo zlagali loterijske številke in Zepļ je poslušal naša modrovanja o sreči. Naenkrat je vstal — pljunil glasno po tleh, se razkorečil pred nami in prerokoval:

»Vi mladi pobje ne veste nič, kaj je loterija in kako se je treba sigurno dokopati do njenega zaklada. Na mojo krščeno dušo zakleto, jaz znam, da je treba srečne loterijske številke namleti pod mlinskim kamnom in ne izbrskati iz »trampihla« (sanjske bukve).

O loterijskem mlinu še ni čul nobeden od nas. Z vso radovednostjo smo silili v Zepļa, naj nam za božjo voljo razodene zagonetno skrivnost.

Stari je sedel za peč, si nadelaval pipo in zrli smo vanj kakor v tabernakelj. Ko je gorela fajfa, nas je odrešil iz strmljenja s tem le receptom za prijem hitre sreče: »Loterijske številke, ki seve zadenejo, se morajo namleti na cvetno soboto od 11. do 12. ure po noči. Mlin mora biti tako skrit, da ni slišati do njega cerkvenega zvona in mimo še niso smeli nesti mrliča. Ob omenjeni uri morajo biti zbrani 4 moški. Nobeden ne sme imeti krstnega imena po kakem od štirih svetih evangelistov. Na papir se morajo napisati numare od ene do devetdeset. Številke, ki so izrezane na posamič, je treba pomešati z dvema litroma ovsa, ker papir sam ne gre izpod mlinskega kamna. Mešanico iz papirja in ovsa se mora usuti v grod in spustiti vodo. — Numarce, ki prifrkaajo čitljive, je treba staviti. Ako ne zadeneš prvič terne, v

drugič jo boš gotovo. Pri taki čudatvo-ni mletvi lazi vedno peklenšček okrog mlina z butaro brezovih šib. Ako bi poskušal kateri pobegniti, ga otepe vrag zunaj s šibami na smrt in že mrtvega raztroši na vse štiri vetrove v solnčni prah. Slabo znamenje je še tudi, ako udari zlodej z butaro med mlenjem po vratih.«

Tako nas je podučil dolgi Zepļ. Verjeli smo mu vsi, ker je bil star, imovit ter preizkušen. Po tem čudnem in skrivnostnem navodilu smo zaprli usta in vsak je sklenil: Poskusil bom, da postanem na hitro bogat.

Temeljito sem prisluškoval, izpraševal ter dognal, da do Arnuštovega mlina ni slišati zvona ne iz Puščave in ne od Sv. Lovrenca. Kar so pomnili najstarejši ljudje, tamkaj mimo niso neli mrliča, ker je mlin prvi v grabi in dalje naprej sploh ni in ni bilo človeškega bivališča. Težje je šlo za kratek čas do cvetne sobote z izbiro tovarišev, ki ne smejo imeti imen štirih sv. evangelistov. Tudi te sem iztaknil in se dogovoril z njimi vse prav natanko in pod najstrožjo molčečnostjo.

Res lepa in prijazna cvetna sobota se je prismehtljala. Veder večer je objel grabo, ko sem bil v mlinu pripravljen s številkami in ovsom. V Zepļovi krčmi smo čakali do pol enajstih in nič govorili, kaj in kako nameravamo. Ob pol enajstih v mlin. Da bi katerega ne premagala strahopetnost na pobeg, smo zabili vrata od znotraj z dolgimi žreblji. Krog mize smo sedli. Točno ob enajsti uri sem usul v grod številke z ovsom in potegnil vodno zatvornico. Voda je pljusnila, kolo se je zavrtelo, kamen je zaropotal čudno močno in glasno. Po pravici priznano: strah je nas preletel vse ob bobnenju kamna, ki je sukal papir in drobil ovsena zrna. Nobeden si ni upal iti pogledat v podstavljeno korbo, ali je že frknila katera številka izpod kamna sreče. Se deli smo bleđi, tiho ter nemo v mučnem pričakovanju, da bi že bila ura vražjega mlenja pri kraju in bogastvo zasigurano. Kedaj ravno je bilo, ne vem, pa pred dvanajsto uro je ubrisala peklena roka parkrat prav močno po zabitih vratih. Udar šib nas je preplašil do šklebeta z zobmi. Ofov Jaka je hušnil po koncu, prevrnil ter razbil lampič in proti vratom. Duri zabite, v jamo pod kolo in pri odprtini za vreteno venkaj, kjer je pljuskala voda. V temi je revež zgrešil rešilni skok iz luknje in padel tako nesrečno, da je priletel s prsami med trda tla in vrteče se kolo. Pretresljiv krik, vzdihovanje, rohljanje, voda je plaskotala, kolo se je vrtelo in klopotalo smrtno pesem neprevidnemu beguncu.

Smrtna nesreča tovariša nas je toliko streznila od strahu, da smo odtrgali vrata in se raztepli na prosto.

Še le drugo jutro smo izvlekli izpod mlinskega kolesa mrtvega Ofa z zdreb ljenim prsnim košem. Jaka je bil prvi mrlič, ki so ga nesli mimo Arnuštovega mlina na pokopališče pri Devici Mariji v Puščavi.

zvejajo. Pri vejanju odpadejo peruti ter noge, telesa zmelejo v moko, iz te moke pečejo kruh.

Razna afriška zamorska plemena poznajo in uživajo moko iz posušenih muh.

V Boliviji so med Indijanci posebnost pitane mačke, v Braziliji papagaji, kuščarji, žabe in meso od mladih opic.

Iz naštetega je razvidno, da ni pod solncem stvari božje, katere bi ne uporabljalo to ali ono človeško pleme v prehrano.

*

Trije raziskovalci južnega tečaja v nevarnosti. Pred 14 dnevi so se podali na letalu trije člani Byrdove raziskovalne ekspedicije proti takozvanemu Rockefeller gorovju na južnem tečaju, katerega je odkril pred dobrim mesecem Byrd. Ti trije raziskovalci so vršili razna vremenska opazovanja in merjenja. Sedem dni so bili potom radija v zvezi z Byrdovim glavnim taboriščem in so tudi poročali o svojem zanimivem delu. Naenkrat so pa prenehala radio-poročila in raziskovalci se tudi vrnili niso. Upravičeno je obstojal sum, da se je najbrže pripetila kaka težja nesreča. Byrd je poslal na odpomoč pasje sani in se odločil, da bo rešil ponesrečene sam, kakor hitro se bodo le količkaj polegli viharji. Glede rešitve je bila še ta nevarnost, ker bo nastopila te dni na južnem tečaju večna noč. Byrd sam se je lotil rešitve, poletel proti Rockefellerjevemu gorovju in našel tamkaj tri tovariše. Zasidrano letalo jim je burja odtrgala, ga razbila in pri tem je postal neraben tudi radio-aparat. Byrd je odposlal rešene tovariše na svojem letalu v glavni tabor, sam je ostal s svojim spremljevalcem pod omenjenim gorovjem in bode čakal, dokler ne pridejo ponj z nepoškodovanim letalom.

Maribor. Za kornega vikarja pri stolnici v Mariboru je na mesto č. g. Tkavca imenovan č. g. Vinko Munda, prvi kaplan pri Sv. Magdaleni. Svojo službo nastopi 1. aprila. — V Gradcu je umrla soproga tukajšnjega lekarja pri sv. Arehue gospa Vidmar. — Veliko je sedaj povpraševanje za hišami, ki so na prodaj. Cene so precej poskočile, ker vsak, ki ima količkaj denarja, želi kupiti kako hišo. Ljudje se bojijo, da bi stanovanjska zaščita ne podaljšala. V tem slučaju bodo mnogi hišni gospodarji odpovedali stanovanje. Vsled tega tak lov za hišami. — Občinski svet mariborski je v seji zadnji četrtlet sklenil resolucijo, da z ozirom na veliko stanovanjsko bedo, ki vlada v mestu, priporoča vladi v Beogradu, da naj podaljša stanovanjsko zaščito še preko 1. maja. — V mariborski okolici so vinogradniki odprli pred Veliko nočjo mnogo vinotočev »pod vej«, to je za lastni pridelek. — Občinski svet je v svoji seji pretekli četrtlet dovolil gostilničarju in mesarju g. Vlahoviču, da zgradi veliko novo hišo na voglu Aleksandrove in Meljske ceste, na prostoru, kjer zdaj ob sejmskih dnevih kmetje postavljajo pred gostilno živino in kjer stoji mala hiša, v kateri se nahajajo trgovine in obrtniki. Hiša bo dvonadstropna. Stara Vlahovičeva (prej Nekrepova) gostilna ostane. Vendar se je Vlaho-

vič zavezal, da bo vsaj v 15 letih tudi to staro hišo podrli in tudi tam postavil dvonadstropno hišo. Blizu kadetnice bo zidal stanovanjsko hišo strojevodja g. Miha Oman. Sedaj se na stavbenem uradu obravnava prošnja gosp. Zemljiča, gostilničarja pri »Črnem orlu« radi nadzidave drugega nadstropja na celo hišo z 58 novimi sobami in prošnja trgovca gospoda Klajnskega radi zgradbe popolnoma nove hiše na voglu Novega Glavnega trga in Židovske ulice. — Porotne obravnave pri okrožnem sodišču se začnejo dne 2. aprila. Ker je vsak dan več novih slučajev, bodo obravnave trajale najbrž 14 dni. — V Lajtersbergu nameravajo zopet upostaviti žandarmerijsko postajo, katero so pred leti ukinili. Potreba gotovo je, da se v tem prometnem kraju skrbi malo bolj za varnost. — Policijski komisariat zahteva, da morajo vsi lastniki starih orožnih listov prinesiti iste v potrdilo, sicer bodo strogo kaznovani.

Pekre. Prostovoljno gasilno društvo Pekre priredi dne 7. julija t. l. veliko dobrodelno tom bolo z vrednostnimi dobroti. Prosimo vsa sosedna društva, da nam v našo škodo ta dan ne prirejajo nobenih prireditev!

Lintfort. Po treh letih obstoja bratovščine »Živega rožnega venca« se je dne 5. marca prvič oglasila pri nas bela žena in nam ugrabila zvesto članico Terezijo Hauptman. Bog daj večni mir in pokoj njeni duši, otrokom in moči pa naše sožalje! Sosednim bratovščinam v Mevbek in Hohaište pa izrekamo prisrčno zahvalo, da so se kljub slabi poti tako v obilnem številu udeležile pogreba s svojima krasnima zastavama in s tem izkazale rajni zadnjo čast in pokazale sestrsko ljubezen. Srčna hvala pa tudi društvu Sv. Barbare v Merbeku in domačemu društvu Lintfort, ker so se tudi udeležili pogreba z zastavami in s tem olepšali pogrebni spreved.

Kapla. Pri nas je umrla znana posestnica Alojzija Kozel, p. d. Kašmanca. Rajna je bila radi radodarnosti obče priljubljena in spoštovana. Pokopali smo tudi Franca Štelcer, p. d. Lamprehta, v starosti 54 let. Obema blagopokojnima svetila večna luč!

Legen pri Slovenjgrašču. Letošnja zima in ž njo pretekli čas sta zapustila tudi pri nas dokaj žalostne nasledke. Zlasti smo bili vsi kakor sploh povsod, osebno pa reveži-berači, najhujše prizadeti po neizprosni zimi, kakoršne po zatrdilu vremenoslóvcev že od l. 1776 ne pomni nihče. Tako je postal tudi žrtev na posledicah mraza slovenjgraški občinski revež Čik Tone (tako so ga namreč splošno nazivali).

Sv. Marjeta ob Pesnici. Umrla je pri nas gospa Ana Rajšp, posestnica v Partinju. Bila je vzorna žena in dobra mati. Za njo so žalovali v prvi vrsti poleg sorodnikov reveži in siromaki, katerim je ona bila prava mati. Bila je to žena dela, globoke vere in izredno dobrega srca. Številna udeležba pri pogrebu je pokazala njeno občo priljubljenost v domači župniji in tudi v sosednih. Zapušča žalujočega moža in tri dorastle otroke, od katerih je ena usmiljena sestra v Ljubljani. Ostani ji ohranjen časten in hvaležen spomin!

Slovensko gorice. Pred kratkim sem imel opravke pri gospodu županu D. v občini V. d. Gospod župan ima blizu svoje hiše par sto lepših sadnih drevesc, katera so že v kroni in so torej za presajanje. Ta drevesca so pa to zimo zajci tako obgrizli od vrha do tal, da so popolnoma za nič. Potem pri gospodu Črnku v Jareninskem dolu, pri gospodu Purgaj in drugod so pozročili zajci to zimo ogromno škodo. Mnogo se dandanes govori in piše o novem lovskem zakonu, ali bi torej ne bil že skrajni čas, da bi se ta zakon enkrat uredil? Kdo bo povrnil kmetom škodo, katero so jim letos povzročili zajci?

Sv. Trojica v Slov. gor. Letos se je priglasilo kaj lepo število za Mohorjevo družbo, kar pa seveda ni šlo brez agitiranja. In sicer je poskočilo število članov letos na 114, kar je za 19 več od lanskega leta, ko jih je bilo 95. In

še od teh si je naročilo knjige »na pufo kakih 20 članov, ki so še le pri prejemu knjig poravnali naročnino. Za letos res lep napredek! In še bolj bo treba navdušiti farane za lepo knjigo! — Sneg je začel sedaj precej naglo izginjati iz naših gričev in dolin. Dolgo smo čakali. Upali smo, da bo že sv. Matija s svojim največjim kladivom razbil ves led in sneg — pa smo se varali. Prišel je tudi sv. Gregor. Pa tudi on nas ni rešil ledenih okov. Priti je moralo Jožefovo, ko so obhajali svoj god naši Zepi in naše Pepce. Še le tedaj je pričelo toplotno solnce prav za res pobirati sneg in poditi zimo v daljnji sever, kamor po vsej pravici spada. Ko bi le setvam dolgo trajni sneg ne škodoval!

Sv. Ana v Slov. gor. Naši vojaški novinci so imeli rekrutni tečaj. V nedeljo, dne 10. sušca, so imeli pred pozno službo hojšo skupno sveto obhajilo. Želimo, da bi naši močni in krepki fantje v vojaški službi zvesti bili ter da bi tudi krepki prišli nazaj in zdravi na duši in na telesu! Na cvetni petek sta bila pokopana verana in skrbna mati Jožefa Gole in 28letni mladenič Janez Golob. Neusmiljena sušica je vrgla pobožnega mladeniča na bolniško postelj in ga potisnila v prerani grob. Smrt ga je našla pripravljene. Veliko je molil, bral in premišljeval. Posebno ljuba mu je bila pobožnost presv. Srca Jezusovega in Male Cvetke. Naj počiva v miru!

Ormož. Za praznik sv. Jožefa smo imeli tridnevno za može in mladeniče. Vodil jo je z veliko vnemo in spretnostjo ptujski kapucin gospod duhovni svetnik p. Ladislav. Najlepše in najganljivejše je bilo na Jožefovo, ko je pristopilo k obhajilni mizi zjutraj do 230 mož in mladeničev, pri poznem opraviču pa 144 mladeničev. — Sobarica v ormoški graščini je snažila okna v prvem nadstropju, pa je zgubila ravnovesje in padla z okna 8 m globoko. K sreči se je samo zelo prestrašila in nekaj opraskala, kajne zraven stoječe drevo je le vjelo v svoje veje, ki so jo polagoma spuščale k tlu. Dobra angela je imela gdč. Mařenka, ki hodi skoro vsaki dan k maši, če le utegne, in že tretji dan po nezgodi je bila zopet v cerkvi. — Kakor po drugih mestih, so tudi v Ormožu sušili sneg kar po ulicah in cestah kot ob košnji krmo na travnikih. Samo ta razloček je, da se seno suši in na voze nalaga, sneg pa se suši, da ga ni treba odvažati. S tem se je prihranilo nekaj stotakov, ki se bodo prav koristno obrnili za druge namene. — Zadnje tri tedne se razlega v in ob mlinih ob Lešnici in Rakovnjaku veselo petje, ker se stiska bučno in drugo olje. Po starodavnih navadah in pravicah se ob takih prilikah zmerno pije in je. In marsikateri že priletan možič, ki je bil že v mladih letih dober pivec in pevec, si vzame tak dan prosto in gre pomagat mesit in prešat. — Sejem na cvetni petek je bil sicer prilično obiskan, toda kupčija je bila komaj srednja. Prignali so nekaj nad 300 glav goveje živine, prodali so do 100 glav. Živina ni bila preveč debela, ker je manjkalo krme, na splošno pa so ljudje držali ceno precej visoko, ker je že pomlad dahnila v deželo in že diši po novi sveži krmi. Tudi beli cigani, tatovi iz bližine Čakovca topot niso imeli preveč sreče, ker so ljudje sami bolj pazili na denar, če so ga sploh kaj dosti pri sebi imeli, in pa ker so se očesa postave pomnožila. Orožniki so bili sumljivim osebam obojega spola vedno za petami.

Fušenci pri Ormožu. V sredo, dne 20. sušca, smo spremili k večnemu počitku uglednega občana Ivana Trstenjak, ki je umrl v starosti 74 let. Pokojni je bil vedno zaveden Slovenec, pristaš one stranke, ki je delala za ljudsko korist, tudi član načelstva pri Kletarskem društvu in član požarne brambe. Spreved je bil zelo slovesen. Pred domačim pragom se je poslovil od pokojnika z lepim govorom gosp. Peter Sadravec, na splošno željo pa je ob odprtjem grobu spregovoril gospod župnik par bodrilnih besed v slovo. Velika udeležba pri pogrebu je pričala, kako spoštovan je bil po-